

Celkově byly více než čtyři pětiny hodin hodnoceny kladně z hlediska podpory rozvoje kompetence k učení, z toho přibližně pětina dosáhla nejlepšího hodnocení. Oproti srovnávacím školám byly hodiny ve vyloučených lokalitách hodnoceny výrazně častěji stupněm 3.

Inkluzi ve výuce lze hodnotit pomocí indexů ze sledovaných situací. Souhrnný index zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 21 Souhrnný index inkluze ve vyučování – školy ve vyloučených lokalitách

Popis indexu	počet hodin	podíl hodin v %
Počet učitelů, kteří se chovají silně ponižujícím způsobem k jednomu žákovi či menší skupině	0	0
Počet učitelů, kteří se chovají ponižujícím způsobem k jednomu žákovi či menší skupině žáků	1	1,6
Počet učitelů, kteří neumí zapojit do výuky jednoho žáka či menší skupinu žáků (ve výuce je ignorují).	1	1,6
Počet pozorovaných hodin, ve kterých nebyly identifikovány situace, které by zřetelně napovídaly, zda učitel dokáže inkluzivitu podporovat či ji naopak silně ohrožovat.	21	33,9
Počet učitelů, kteří se dokáží ve výuce zaměřovat na všechny žáky a podporovat jejich učení. Učitelů, kteří toto umějí, může být ve škole více, jen se to neprojeví na pozorovaných hodinách.	39	62,9

Souhrnný index inkluze ve vyučování, sestavený kombinací indexů pozitivních i negativních situací, naznačuje, že výrazně negativní situace z hlediska inkluze byly zaznamenány pouze ve dvou hospitovaných hodinách. Naopak v 62,9 % hodin učitelé dokázali žáky zapojovat do výuky a podporovat jejich učení. V přibližně třetině hodin se neprojevily situace, které by umožnily konstatovat, zda byla výuka inkluzivní či nikoliv.

Shrnutí

Jak ukazují výsledky, přibližně polovina hospitovaných hodin byla hodnocena vysoce pozitivně ve smyslu, že učitelé dokážou zapojovat do výuky všechny přítomné žáky. Jen v ojedinělých případech bylo zaznamenáno, že výuka byla vedena didakticky nevhodně (4 případy) a v jednom z těchto případů bylo zaznamenáno osobnostně ponižující chování učitele k menší skupině žáků.

Z výsledků je patrné, že záznamy inspekčního šetření ve vyloučených lokalitách zhruba odpovídají normám, resp. kvalita výuky zaznamenaná inspektory ve vyloučených lokalitách se zdá být i o něco lepší, než výsledky norem. Platí to pro souhrnné charakteristiky výuky, pro globální posouzení i pro jednotlivé pozorované situace. Potěšující je, že zvláště situace „podpora výkonu“ a „pomoc při obtížích“ byly celkově zvládnuty lépe při inspekčním šetření ve vyloučených lokalitách než na běžném vzorku pozorovaných hodin, ze kterého byly určeny normy. Tyto situace nenastaly jen v jedné z 62 hospitovaných hodin, a když nastaly, tak se téměř vždy týkaly všech žáků nebo většiny třídy.

Závěry

Z výpovědí ředitelů vyplynulo, že výuka je poměrně dobře materiálně a personálně zabezpečena. Kvalitu výuky však do jisté míry omezují absence, záškoláctví a pozdní příchody žáků. Oproti srovnávacím školám (v tomto případě PISA 2012) ale vyjadřují pozitivnější přesvědčení o svých učitelích, a to jak ohledně postojů (např. nadšení), tak